

СЕКЦИЈА ЗА ЗООНОЗЕ
СРПСКО ВЕТЕРИНАРСКО ДРУШТВО
ВЕТЕРИНАРСКИ СПЕЦИЈАЛИСТИЧКИ ИНСТИТУТ „ШАБАЦ“
ФАКУЛТЕТ ВЕТЕРИНАРСКЕ МЕДИЦИНЕ УНИВЕРЗИТЕТА У БЕОГРАДУ

**XXVI СИМПОЗИЈУМ
ЕПИЗООТИОЛОГА И ЕПИДЕМИОЛОГА
(XXVI Епизоотиолошки дани)**

**XXVI SYMPOSIUM OF EPIZOOTIOLOGIST
AND EPIDEMIOLOGIST**

**ЗБОРНИК
КРАТКИХ САДРЖАЈА
- BOOK OF ABSTRACTS -**

**Хотел "Royal Spa" – Бања Ковиљача
10 - 12. април 2024. год.**

Издавач / Publisher

Српско ветеринарско друштво / Serbian Veterinary Society
Секција за зоонозе / Section for Zoonoses
Београд / Belgrade

за Издавача / for the Publisher

Проф др Милорад Мириловић

Главни и одговорни уредник / Editor in Chief

Др Тамаш Петровић, научни саветник

Технички уредник / Technical Editor

Др Тамаш Петровић, научни саветник

Штампа / Printed

SAGITTARIUS D.O.O. Суботица

Година издања / Year: 2024

Тираж / Copies: 250 примерака

ISBN-978-86-83115-52-5

Предавање по позиву

ПАТОЛОГИЈА БОРНАВИРУСНИХ ИНФЕКЦИЈА СА ОСВРТОМ НА ПРВИ СЛУЧАЈ БОЛЕСТИ ДИЛАТАЦИЈЕ ЖЛЕЗДАНОГ ЖЕЛУЦА КОД ПАПАГАЈА У СРБИЈИ

Никола Васковић^{1*}, Миланко Шеклер¹, Зоран Дебељак¹, Александар Томић¹, Казимир Матовић¹, Дејан Видановић¹, Бојана Тешовић¹, Дарко Маринковић²

¹ Ветеринарски специјалистички институт Краљево, Краљево, Србија

² Факултет ветеринарске медицине, Београд, Србија

* Аутор за кореспонденцију: vaskovic@vsikv.com

Кратак садржај

Борнавируси припадају роду *Orthobornavirus*, фамилији *Bornaviridae* и реду *Mononegavirales*. Величине су 90-130 nm, а састоје се из једноланчане, негативно оријентисане, несегментисане рибонуклеинске киселине и протеинског омотача. Најпознатији вирус овога рода је BoDV-1, узрочник борна болести. Резервоар вируса у природи су пољске ровчице, а болест, која се манифестује симптомима енцефалитиса, се јавља код сисара, најчешће коња и оваца. Инфекција борна вирусом VSBV-1 се јавља код егзотичних веверица, али инфициране животиње не испољавају симптоме болести. Оба вируса (BoDV-1 и VSBV-1) су патогена за људе, код којих могу изазвати тешке облике енцефалитиса и смрт.

Болест дилатације жлезданог желуца је први пут описана касних седамдесетих година прошлог века, али је тек 2008. године утврђено да је изазивају авијарни борнавируси, међу којима су најзначајнији PaBV-1- PaBV-8. Болест се јавља углавном код папагаја, али је описана и код канаринаца, зеба и водених птица. Клинички се манифестује депресијом, губитком тежине, регургитацијом, присуством несварене хране у фецесу и неуролошким симптомима - атаксијом, тремором, слепилом и некоординисаним покретима.

У лабораторију Ветеринарског специјалистичког института Краљево је донет леш афричког сивог папагаја. Власник је приметио да птица последњих недеља слабије једе и да губи на телесној маси. Обдукцијом су утврђене следеће промене: кахексија, крвављења на костима лобање, изражена дилатација вољке и жлезданог желуца и крвављења на слузници жлезданог желуца. Хистопатолошким прегледом утврђени су негнојни лимфо-плазмоцитни енцефалитис, лимфо-плазмоцитни провентрикулитис, венстрикулитис, ентеритис и хепатитис, као и дегенеративне промене на бубрезима - тубулонефроза. Методом RT-PCR, у органима угинуле птице доказано је присуство генома авијарног борна вируса. Установљене морфолошке промене су у складу са променама описаним у литератури. На основу нашег сазнања, ово је први дијагностиковани случај болести дилатације жлезданог желуца у Србији.

Кључне речи: болест дилатације жлезданог желуца, борнавируси, енцефалитис, хистопатологија

Invited lecture

PATHOLOGY OF BORNAVIRUS INFECTIONS WITH REFERENCE TO THE FIRST CASE OF PROVENTRICULAR DILATATION DISEASE IN A PARROT IN SERBIA

Nikola Vasković^{1*}, Milanko Šekler¹, Zoran Debeljak¹, Aleksandar Tomić¹, Kazimir Matović¹, Dejan Vidanović¹, Bojana Tešović¹, Darko Marinković²

¹Veterinary Specialistic Institute Kraljevo, Kraljevo, Serbia

²Faculty of Veterinary Medicine, Belgrade, Serbia

* Corresponding author: vaskovic@vsikv.com

Summary

Bornaviruses belong to the genus *Orthobornavirus*, family *Bornaviridae* and order *Mononegavirales*. They are 90-130 nm in size and consist of single-stranded, negatively oriented, unsegmented RNA and a protein coat. The most familiar virus of this genus is BoDV-1, the causative agent of Borna disease. Bicolored shrew is the reservoir of the virus in nature, and the disease occurs in mammals, most often horses and sheep is manifested by symptoms of encephalitis. Borna virus VSBV-1 infection occurs in exotic squirrels, but infected animals do not show symptoms of the disease. Both viruses (BoDV-1 and VSBV-1) are pathogenic for humans, in which they can cause severe forms of encephalitis and death.

Proventricular dilatation disease (PDD) was first described in the late seventies of the last century, but it was only in 2008 that it was determined that it is caused by avian bornaviruses, of which the most important are PaBV-1- PaBV-8. The disease occurs mainly in parrots, but it has also been described in canaries, finches and waterfowl. It is clinically manifested by depression, weight loss, regurgitation, presence of undigested food in feces and neurological symptoms - ataxia, tremors, blindness and uncoordinated movements.

The carcass of an African gray parrot was brought to the laboratory of the Veterinary Specialist Institute in Kraljevo. The owner noticed that the bird has been eating less and losing weight in recent weeks. The necropsy revealed the following changes: cachexia, bleeding on the bones of the skull, pronounced dilatation of the crop and proventriculus, and bleeding on the proventricular mucous membrane. Histopathological examination revealed non-purulent lymphoplasmacytic encephalitis, lymphoplasmacytic proventriculitis, ventriculitis, enteritis and hepatitis, as well as degenerative changes in kidneys - tubulonephrosis. The presence of the avian bornavirus genome was detected in the organs of the dead bird by using the RT-PCR. The established morphological changes are in accordance with the changes described in the literature. To our knowledge, this is the first diagnosed case of Proventricular dilatation disease (PDD) in Serbia.

Key words: proventricular dilatation disease, Bornaviruses, encephalitis, histopathology

CIP - Каталогизација у публикацији - Народна библиотека Србије,
Београд

636.09:616(048)

СИМПОЗИЈУМ епизоотиолога и епидемиолога (26 ; 2024 ; Бања Ковиљача)
Зборник кратких садржаја = Book of Abstracts / XXVI Симпозијум
епизоотиолога и епидемиолога (XXVI Епизоотиолошки дани), Бања
Ковиљача 10 - 12. април 2024. год. ; [главни и одговорни уредник
Тамаш Петровић];

[организатор] Секција за зоонозе, Српско ветеринарско друштво,
Ветеринарски специјалистички институт "Шабац", Факултет ветеринарске
медицине Универзитета у Београду. - Београд:

Српско ветеринарско друштво, Секција за зоонозе, 2024 (Суботица:
Sagittarius). - 197 стр. ; 24 cm

Кор. насл. - Тираж 250. - Апстракти упоредо на срп. и енгл. језику.

ISBN 978-86-83115-52-5

1. Секција за зоонозе СВД (Београд) 2. Ветеринарски специјалистички
институт "Шабац" (Шабац), 3. Факултет ветеринарске медицине
Универзитета у Београду (Београд).

а) Ветеринарска епизоотиологија - Апстракти

COBISS.SR-ID 141341705